

conseil de l'égalité entre
les femmes et les hommes
raad voor de gelijkheid
tussen vrouwen en mannen
.brussels

OVERVOLLE CRÈCHES, OVERWELDIGDE OUDERS: WELKE OPLOSSINGEN VOOR BRUSSEL?

11 juni 2025 | Amazonehuis (Brussel)

VERSLAG VAN DE CONFERENTIEDEBAT VAN DE RGVM

Inleiding

De conferentie werd op 11 juni 2025 door de **Brusselse Raad voor de gelijkheid tussen vrouwen en mannen (RGVM)** georganiseerd en bracht verschillende institutionele, professionele en verenigingsactoren samen om **de uitdagingen op het gebied van kinderopvang in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** te bespreken. De doelstellingen van de Raad werden nogmaals in herinnering gebracht: gelijkheid tussen mannen en vrouwen bevorderen, met name via het kinderopvangbeleid.

De samenstelling van de Raad werd herhaald, waarbij de diversiteit van de belanghebbenden werd benadrukt: werknemers- en werkgevers-vertegenwoordigers, Vrouwenraden van België en het maatschappelijk middenveld, academische instellingen en het IGVM. **De Raad** werd in 2012 opgericht door Bruno De Lille (staatssecretaris voor Gelijke kansen) en **heeft als opdracht om op vraag van de regering of op eigen initiatief adviezen en aanbevelingen te formuleren over alle aangelegenheden die een impact op de gelijkheid tussen vrouwen en mannen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen hebben**. Het doel is ervoor te zorgen dat gendergelijkheid in het overheidsbeleid wordt geïntegreerd, met name door middel van een coherent, inclusief en duurzaam kinderopvangbeleid.

Uitdagingen op het gebied van kinderopvang

- Emancipatie van vrouwen en kwaliteit van kinderopvang

In veel van de besprekingen werd het directe verband tussen het aanbod van crèches en de economische emancipatie van vrouwen benadrukt. Er werd vastgesteld dat vrouwen vaak minder gaan werken na de komst van een kind, in tegenstelling tot mannen. Een doeltreffend en toegankelijk kinderopvangbeleid wordt derhalve gezien als een essentiële voorwaarde om vrouwen in staat te stellen professioneel actief te blijven en financieel onafhankelijk te blijven van hun echtgenoten.

- Arbeidsomstandigheden van kindbegeleiders

De voorbije jaren hebben de regeringen tal van initiatieven gelanceerd om het aantal kinderopvangplaatsen te verhogen. Alle deelnemers verklaarden echter dat zonder voldoende kinderopvangpersoneel de toename van het aanbod louter theoretisch bleef, omdat veel opvangplaatsen bij gebrek aan personeel moesten worden geschrapt. Sommigen getuigden dat in de praktijk 10% van de plaatsen niet structureel kon worden aangeboden.

De zwaarte van het beroep van kindbegeleider werd dus belicht. Ondanks hun gepassioneerde inzet lijden deze professionals onder onzekere arbeidsomstandigheden, lage lonen en een gebrek aan erkenning, evenals fysieke pijn en stress die verband houden met de emotionele behoeften van kinderen en de hoge verwachtingen van ouders. Deze omstandigheden ontmoedigen mensen om voor het beroep te kiezen en bedreigen de kwaliteit van de kinderopvang, die nochtans van essentieel belang voor de ontwikkeling van kinderen is. Eén van de sprekers pleitte voor erkenning van het beroep als "zwaar beroep" en voor regelingen voor het einde van de loopbaan. De onzekere arbeidsomstandigheden staan ook de komst van nieuwe mensen in de weg, in een sector waar al een tekort is. Regeringen op alle niveaus moeten dit probleem dringend aanpakken door nieuwe non-profitakkoorden te sluiten.

- Toegankelijkheid en kosten van crèches

Er werd gewezen op de ongelijke toegang tot kinderdagverblijven in verschillende wijken, een probleem dat nog wordt verergerd door de kosten die vaak onbetaalbaar zijn voor gezinnen met een laag inkomen. De openingsuren sluiten niet altijd aan op die van de ouders, wat de sociale en professionele ongelijkheid versterkt, in het bijzonder voor vrouwen. Een beleid dat een financieel toegankelijke plaats voor elk kind waarborgt, werd als een absolute prioriteit voorgesteld.

Aanbevelingen en vooruitzichten

- Interinstitutionele samenwerking en globaal beleid

De sprekers pleitten unaniem voor een betere coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus. De institutionele versnippering in België belemmert de uitvoering van een globaal en coherent beleid. Met name de moeilijkheid werd vermeld om een eengemaakt kinderopvangbeleid te implementeren, ondanks de inspanningen om eenoudergezinnen te ondersteunen en de sociale dimensie van de kinderopvang te erkennen.

- Valorisatie van het beroep en beroepsmobiliteit

Een project van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) rond alternerend leren (DOE-project), bedoeld om de inschakeling van werkzoekende vrouwen in het beroep van kindbegeleider te vergemakkelijken, werd uiteengezet. Via alternerende opleiding kunnen bestaande teams direct worden ondersteund. Er zijn ook eenjarige opleidingen aan Franstalige kant in het Beroepenpunt. Het zou interessant zijn om van elkaars praktijken te leren en het aanbod van dergelijke opleidingen te vergroten. Het verbeteren van het systeem van erkenning van buitenlandse diploma's door de Fédération Wallonie-Bruxelles (FWB) en NARIC-Vlaanderen en het creëren van korte en toegankelijke opleidingen worden beschouwd als fundamentele hefboomen om het personeelstekort aan te pakken.

- Commercialisering tegengaan en kwaliteit behouden

Een aantal sprekers hebben hun bezorgdheid geuit omtrent de toenemende commercialisering van de sector, die zou kunnen leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de zorg en de arbeidsomstandigheden. Hoewel de Raad nog geen officieel standpunt heeft ingenomen, vragen de vastgestelde risico's om verhoogde waakzaamheid.

Begrotingsproblemen en mogelijke oplossingen

Er werd van gedachten gewisseld over de overheidsinvesteringen, met name via het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en de wijkcontracten, om de verwachte bevolkingsgroei tussen nu en 2030 op te vangen. De hoge werkingskosten, met name voor energie, en het personeelstekort vormen echter grote obstakels. Er werd ook gewezen op de noodzaak om de begrotingsstromen transparanter te maken en om meer in openbare kinderdagverblijven te investeren. Daarnaast worden de kosten voor de integratie van de omkaderingsnormen die in het de FWB zijn voorzien op 100 miljoen euro per jaar geraamd.

De Raad dringt erop aan dat investeringen vanwege de FWB in kinderopvang een absolute prioriteit in haar begrotingsoverwegingen zouden worden.

Conclusie

De conferentie werd afgesloten met een **collectieve oproep tot actie**. De sprekers hebben de nood aan een realistisch, inclusief en duurzaam beleid benadrukt, dat op de realiteit op het terrein is gebaseerd. Naast het waarborgen van een plaats in de kinderopvang voor elk kind, leken de deelnemers het eens te zijn over de noodzaak om **de arbeidsomstandigheden voor kindbegeleiders te verbeteren**. Tot slot werd ook **de versterking van de interinstitutionele samenwerking** als een belangrijke pijler van een doeltreffend kinderopvangsysteem aangemerkt.

De Raad heeft alle deelnemers bedankt voor hun bijdragen en erop gewezen dat **getuigenissen vanop het terrein van essentieel belang zijn om het overheidsbeleid te sturen**. Er is een collectieve dynamiek aan de gang, maar deze zal gepaard moeten gaan met **ambitieuze beleidsbeslissingen** om de bevindingen in concrete acties om te zetten.